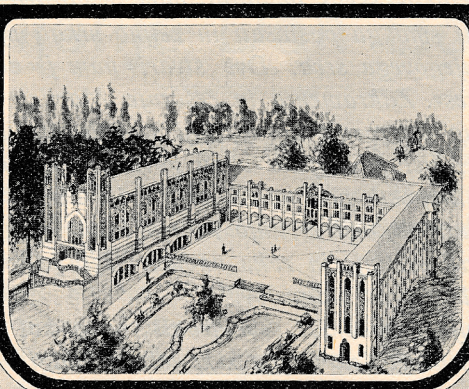
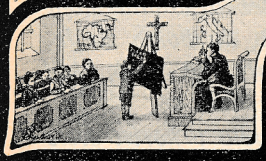
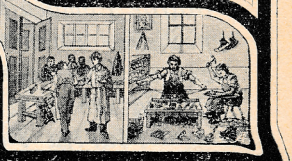
DON·BOSKO

List salezijancev v Ljubljani.

Častimo Marijo, pomoč. kristjanov.

Salezijanci so se vsak čas trudili, da bi razširili med svetom češčenje Marije, pomočnice kristjanov. S spisi, z besedo, z lepimi cerkvenimi slavnostmi so navduševali ljudstvo in ga spodbujali k ljubezni do Pomočnice kristjanov. Njih trud ni ostal brez sadu. Lepa pobožnost se je v kratkem času razširila po svetu in dandanes skoraj po vsih krajih, kjer se je izreklo ime don Boska in salezijanskega sotrudnika, najdemo cerkve, kapele in podobe Marije, pomočnice kristjanov.

Tudi pri nas na slovenski zemlji je češčenje do Marije, pomočnice kristjanov, postalo ljubo krščanskim srcom. Da bi se pa to češčenje še bolj povzdignilo in razširilo zlasti med salezijanskimi sotrudniki in sotrudnicami, jim podamo spodbudno pismo enega najslavnejših cerkvenih knezov, pismo kardinala Dom. Svampe, ki z navdušenimi besedami spodbuja salezijanske sotrudnike in sotrudnice k ljubezni in češčenju Marije, pomočnice kristjanov.

Salezijanskim sotrudnikom.

Marija Pomočnica! *O kako sladko in milo vpliva ta klic na srca salezijanskih sotrudnikov. Don Bosko nam je priporočil ta klic kot znak upanja, zagotovilo v težavah. Spominjam se še in se bom vedno spominjal*

svetega ginjenja, katero je občutilo moje srce, ko sem petnajstletni deček v zavodu v Fermi prvič videl velikega apostola krščanske pedagogike. S svojo priprosto besedo, oživljeno od duha Jezusa Kristusa, je takrat don Bosko očaral naša srca. Potem ko je opravil presveto daritev v kapelici našega zavoda in nam razdelil sveto obhajilo, nam je govoril, kakor govori oče svojim sinovom. Mi smo ga poslušali in željno srkali njegove besede, ki so prihajale čiste iz njegovega srca. Dve stvari nam je zlasti priporočil, češčenje Jezusa v presv. Zakramentu in češčenje Marije, preblažene Device. In da bi spomin na dragoceni obisk ostal še bolj vtisnjen v naših srcih, je prišel v naše sobe, kjer je bolj od blizu govoril z nami in nas spodbujal, da naj rastemo v kreposti pod plaščem Marije Pomočnice. Predno se je poslovil, je vsakomur podaril svetinjo Marije Pomočnice, in mi smo z živo ljubeznijo poljubljali svetinje in roko onemu, ki jih je podaril. Slednjič smo pokleknili in prejeli njegov blagoslov.

Svetinjo Marije Pomočnice sem hranil vedno kot drag zaklad. Preteklo je skoraj štirideset let, in jaz sem tekom dolgih let občutil varstvo Marije Pomočnice, ki me je tembolj podpirala, čimbolj težka so bila moja podjetja. Razumel sem in si globoko v srce vtisnil nauk, da bomo za Jezusom našli najboljšo podporo in največjo tolažbo pod plaščem One, ki je delilka nebeških milosti.

***Marija Pomočnica** je začela svoje blagodejno delo v korist svete cerkve in vseh kristjanov v obednici, kjer so bili apostoli in prvi kristjani zbrani po vnebohodu Jezusa Kristusa. Z besedo, zgledom in krepostmi je hrabrila strahopetne duhove in jih pripravljala na prihod sv. Duha. Varstvo Pomočnice ni nikdar nehalo. Sredi preganjanja in tisočerih težav, v najhujših bojih zoper sv. cerkev se je vedno kazala skrbno mater. V njenem blaženem imenu je prospevala cerkvena hierarhija, cvetele so v številu in svetosti čete svetih devic, rastle so redovniške družbe in občutili smo, kako je Ona mati ljubezni, modrosti in upanja dušam, družinam in narodom.*

Naprava don Boskova se je rodila majhna kot gorčično zrno, toda pod varstvom Marije Pomočnice je čudovito narastla. Malo zrno se je razvilo in postalo močno drevo, ki je v kratkem času razprostrlo svoje veje po celem svetu. V tisočerih hišah, katere so don Boskovi sinovi in hčere postavili po raznih krajih svetá mladini v korist, v podporo rokodelcev, v brambo izselnikov, v pouk nevernikov, v tolažbo bolnikov, v povišanje umetnosti in vede, se vedno vzdiga pesem molitve k Mariji Pomočnici. Njena podoba je središče, kamor se obračajo srca: in Ona razprostira nad slavnim don Boskovim rodom velike peruti ljubeznivega varstva.

Srčnost tedaj, sotrudniki in sotrudnice salezijanske družbe! Povzdignimo oči proti nebu! Don Bosko nas gleda iz nebes in nas navdušuje, naj skupno z njegovimi sinovi delujemo v velikih podjetjih v prenovljenje vsega v Kristusu. Kaže nam Marijo Pomočnico, sladko upanje, kraljico in mater, ki blagoslavlja male trude in nam bo skrbna varuhinja v življenju in smrti.

***Marija, pomočnica kristjanov,** prosi za nas, ki k tebi pribežimo!*

April 1905. † **Dom.** *kardinal* **Svampa.**

Življenje Don Boska.

VIII. Don Bosko v Rifugiju.

Predno je don Bosko zapustil zavod sv. Frančiška asiškega, so se mu ponovile sanje, katere je sanjal kot devetleten deček v svoji rojstni vasi. Don Bosko jih opisuje tako:

„Drugo nedeljo meseca oktobra (1844.) sem moral dečkom naznaniti, da bomo oratorij prenesli v predmestje „Valdocco“. Radi negotovosti kraja, oseb in pripomočkov sem bil v velikih skrbeh. Nemiren sem šel v soboto zvečer k počitku. Ponoči sem imel čudne sanje.

Zdelo se mi je, da stojim sredi volkov, jagnjet, psov in divjih ptičev. Te živali so provzročale tolik nemir, da bi najbolj srčnemu človeku vzbujal strah. Jaz sem hotel bežati. Pri tem se prikaže gospa, podobna pastarici. Ljubeznivo mi namigne, naj spremljam divjo čredo; ona je pa stopala pred njo. Raztreseni smo hodili po nepoznanih krajih. Trikrat smo se ustavili, a vselej se je nekaj divjih živali spremenilo v krotka jagnjeta. Po dolgem potovanju se znajdem na travniku, kjer so živali veselo skakljale in skupaj jedle, ne da bi ena škodovala drugi.

Utrujen sem se vsedel ob bližnji cesti, toda gospa mi je namignila, naj nadaljujem pot. Po kratkem potovanju sem prišel na obširno dvorišče velikega poslopja. Na jednem koncu dvorišča je stala cerkev. Tu sem opazil, da se je štiri petin živali spremenilo v jagnjeta. V tem trenutku je prišlo obilo pastirjev; ti so se le malo časa pomudili in zopet odšli. Toda glej novo čudo! Veliko jagnjet se je spremenilo v pastirje. Ko se je število pastirjev znatno pomnožilo, so se ti razdelili in šli v druge kraje zbirat živali.

Pri tem prizoru sem hotel oditi, toda gospa mi ni dovolila; ukazala mi je, naj pogledam proti vzhodu. Oziraje se tje, kamor mi je kazala gospa, sem videl obširno polje, na katerem je rastlo vsakovrstno želišče. „Še enkrat poglej!“ mi pravi gospa. Zopet sem pogledal in videl sem veličastno cerkev. Orglje, godba in petje me je vabilo, naj grem maševat. V cerkvi sem opazil bel trak, na katerem je bilo zapisano: Hic domus mea, inde gloria mea — tu moja hiša in moja slava. Jaz sem hotel vprašati, kje da sem, kaj pomeni ono potovanje, ona hiša, cerkev, in potem druga cerkev. „Razumel boš vse“, mi odgovori gospa, „kadar boš s telesnimi očmi zrl, kar vidiš sedaj s svojim duhom.“ Ker se mi je zdelo, da sem zbujen, odgovorim: „Jaz vidim jasno, vidim s telesnimi očmi, vem, kam grem in kaj delam.“ V tem trenutku se je v cerkvi sv. Frančiška asiškega oglasil zvon, in jaz sem se zbudil iz spanja.“

V jutru po teh čudovitih sanjah in sicer drugo nedeljo meseca oktobra (1844.) don Bosko naznani svojim dečkom, da se bo moral ločiti od zavoda in si drugodi poiskati prostor. Prestrašeni poslušajo dečki don Boska. Žalostno se pogledajo med seboj, ko nepričakovano čujejo žalostno vest, da se bo ločil njih ljubljeni oče. Mislili so, da jih bo zapustil za vedno.

Žalost se je pa spremenila v veselje, ko jim je don Bosko odkril, da je božja Previdnost preskrbela lepši prostor za oratorij. Vsak je želel vedeti, kdaj se preselijo; vsak je hotel vedeti, kje je oni prostor.

Tretjo nedeljo meseca oktobra vidimo množico dečkov, ki hité v predmestje Valdocco iskat don Boska. „Kje je don Bosko? Kje je novi oratorij? Don Bosko, don Bosko . . .“ se je razlegalo od vseh strani. Ljudje so hiteli iz bližnjih hiš in se radovedno popraševali, kaj pomeni vpitje.

Ko don Bosko sliši grozen vrišč, prihiti iz svojega stanovanja. Kakor piščeta okoli kokle, so se zbrali dečki okrog don Boska. Vsak je želel vedeti, kje je novi oratorij.

„Pravi prostor za oratorij še ni pripravljen“, odgovarja veselo don Bosko svojim prijateljem, ki ga vlečejo za talar in radovedno vprašujejo po novem oratoriju. „Za danes bo služilo moje stanovanje. Previdnost božja nam bo kmalu odkrila lepši kraj, kjer nam ne bo manjkalo prostora za razvedrilo in zabavo.“ To rekši pelje dečke v svojo sobo. Majhna je sicer, vendar so vsi zadovoljni. Zakaj bi tudi ne bili, saj imajo pri sebi onega, ki je njih največje veselje, — angela ljubezni, blagega don Boska. Kako lepo jih zna zabavati. Kakor zamaknjeni ga zrejo nedolžni otročiči ter poslušajo lepe pripovedke in nedolžne šale, ki vzbujajo življenje in storijo, da čas hitro poteka. Tu in tam zapojó lepe pesmi, in njih glasovi odmevajo v širno okolico in vabijo pozornost mimoidočih, ki se radovedno vprašujejo, kaj to pomeni. Tako so ime don Boska čedalje bolj poznali po mestu, in število dečkov je čedalje bolj rastlo.

Kmalu je bila soba premajhna. Že takoj prihodnjo nedeljo je prišlo toliko dečkov, da ni bila polna le soba, marveč tudi hodnik in stopnjice. Gospod Borel je uvidel pomanjkanje prostora in svetoval don Bosku, naj se obrne do nadškofa turinskega in naj ga prosi pomoči.

Don Bosko je slušal modri nasvet prijatelja. Šel je takoj k nadškofu Fransoniju in mu odkril težavo. Nadškof je spoznal korist don Boskovega delovanja; blagoslovil je njegovo podjetje in mu nasvetoval, naj se priporoči baronici Barolo, kar je don Bosko tudi storil.

Ker se je bolnišnica sv. Filomene imela odpreti šele meseca avgusta prihodnjega leta, mu je baronica odstopila dve veliki sobi. Osmega decembra, na praznik čistega spočetja Marije Device, don Bosko prvič zbere otročiče v novem oratoriju. Večjo sobo spremeni v cerkev, katero smemo imenovati prvo cerkev salezijanskega oratorija.

Ginljivo je bilo gledati ta dan don Boska, ko je stopil pred altar sv. Frančiška saleškega, da je v navzočnosti gojencev opravil nekrvno daritev. Kako bi ne rosilo njegovo oko, ako pomisli, da je to prva kapelica njegovih oratorijev? Kako bi radosti ne rajalo njegovo srce, ko vidi pred

seboj množico dečkov, ki se pobožno približajo Gospodovi mizi, da iz njegovih rok prejmejo nebeško jed, ki jih bo krepčala in jim dajala moč v dušnem boju? Don Bosko plaka, plaka veselja.

Lepo se je razvijal novi oratorij. Število dečkov je vsako nedeljo bolj naraščalo. Že zgodaj v jutru so ob nedeljah in praznikih čakali dečki pred don Boskovim stanovanjem. Ko so se odprla vrata in je bil vhod dovoljen, tedaj je bila prva pot k don Boskovi spovednici Vsi so se hoteli spovedati; vsakdo je želel prejeti med sv. mašo iz njegovih rok sv. obhajilo, ki je najboljši branitelj proti dušnim sovražnikom.

Don Bosko je pa vedel, da brez krščanskega nauka ni mogoče poznati krščanskih dolžnosti, zato je ob nedeljah popoldne razlagal dečkom pol ure božjo besedo. Nato je dal blagoslov z Najsvetejšim.

Nad vse zanimivo življenje se je začelo proti večeru. Dvorišče je bilo polno vrlih igralcev. Nekateri so tekali, drugi skakali, zopet drugi peli ali metali žoge. Don Bosko je igral zdaj z enimi, zdaj z drugimi; tu je pohvalil enega, tam drugega, in vsakdo se je trudil, da bi bil pohvaljen od angela ljubezni, kakor so navadno nazivali don Boska.

Ko je večerni mrak pokril pridne igralce in je bilo čas vrniti se domov, tedaj je vsakdo hotel pozdraviti don Boska in mu poljubiti roko. Don Bosko se je poslavljal od njih, kakor oče od ljubečih sinov. „Z Bogom, don Bosko“, je donelo od vseh strani. Don Bosko pa je stal med vratmi in gledal za svojimi ljubljenci, dokler jih večerni mrak ni zakril njegovim očem.

(Dalje.)

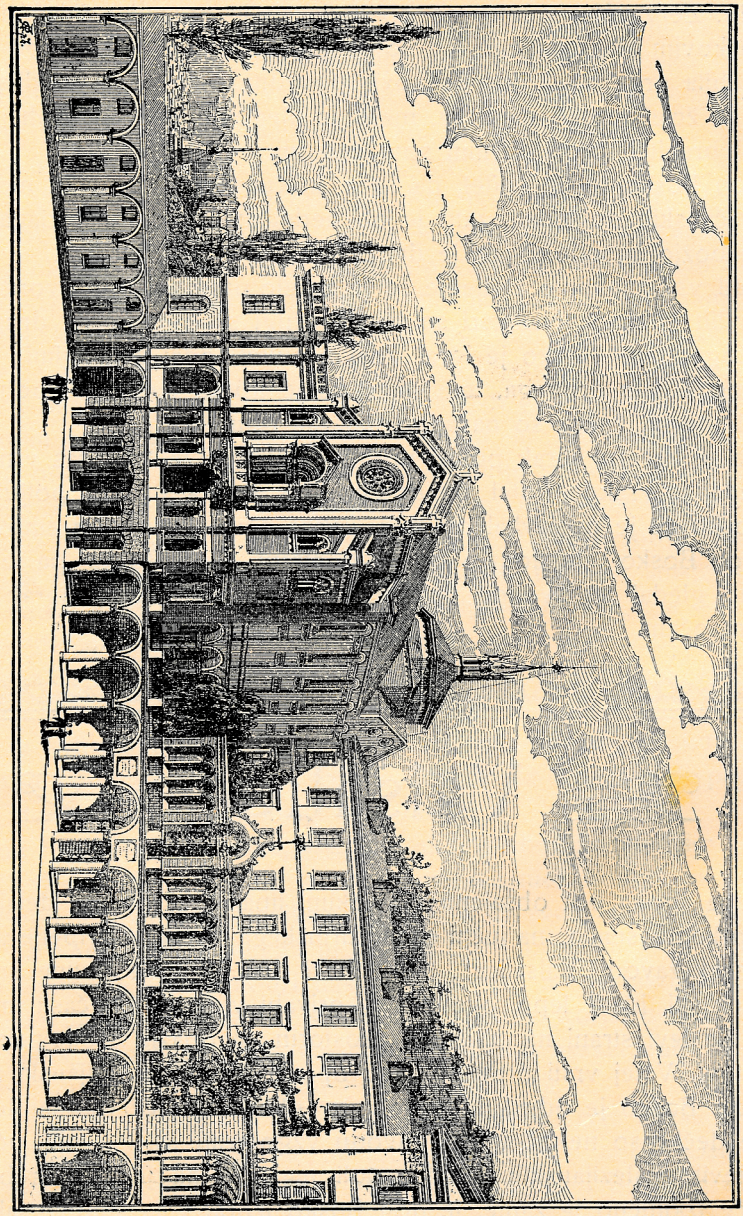
Valsalice.

Lepa široka pot obsajena z visokimi lipami, ki po leti delajo popotnikom prijetno senco, na južni strani turinskega mesta, te pripelje v znamenit salezijanski zavod „Valsalice“. Ob široki cesti prijazne doline šumlja mali studenček, ki hladi lepo okolico in privabi v poletnem času mnogo šetavcev. Na levi strani na vzvišenih prostorih pa opaziš visoke palače s krasnimi vrtovi. V tej vrsti prav ob cesti opaziš obširen salezijanski zavod.

Don Bosko je odprl ta zavod za plemenite dečke. Najplemenitejše turinske dečke so nekoč v tem zavodu vzgojevali salezijanski učitelji. Ko je pa število salezijanskih klerikov toli narastlo, da je bilo treba odpreti učiteljišče izključno le zanje, je don Bosko izbral v ta smoter sal. zavod v Valsalicah.

V tem zavodu najdeš marsikako zanimivost. Ko stopiš skozi glavna vrata, se ti odpre pred očmi široko dvorišče, kjer se o prostih urah prav pridno zabavajo mladi kleriki. Visoko drevje jih varuje pekočih poletnih žarkov.

Ako se postaviš sredi dvorišča obrnjen od juga proti severu, vidiš skoraj cel zavod. Za hrbtom ti je precej visoka zidana ograja ob cesti. Tik ograje so nizka poslopja za pranje in druge hišne potrebe. Ob desni na

Salezijanski zavod Valsalice blizu Turina.

vzhodni strani pa je visoko poslopje. V pritličju tega krila je sprejemna soba in precej velik muzej, v katerem te bodo zlasti zanimali izdelki mladih dijakov. V prvem nadstropju so razne pisarne in šolske sobe, v drugem nadstropju pa obširne spalnice za klerike. V tem poslopju si tudi lahko

ogledaš kabinet za fizikalna orodja, ki se sme primerjati največjim kabinetom v Turinu. Ob levi zahodni strani pa so nizka poslopja za rokodelce, čevljarje, krojače in mizarje.

Najlepše lice zavoda se pa razprostira pred teboj. V pritličju se vleče širok mostovž, ki prav dobro služi o grdem vremenu. Nad mostovžem je lepa s cveticami nasajena terasa. Za tem vzvišenim vrtcem se vzdiguje še drugo visoko poslopje. V pritličju tega poslopja je obširna obednica, v prvem nadstropju pa velika knjižnica, kjer najdeš vsakovrstnih knjig.

Najlepši in najdražji prostor v omenjenem zavodu je pa grob blagega don Boska. Ako stopiš iz spodnjega dvorišča po nekaterih stopnjicah v kapelico don Boskovega groba, opaziš najprej kot sneg belo marmornato sliko don Boska, ležečega s križem v roki na mrtvaškem odru Za tem krasnim kipom počiva truplo velikega učitelja, ustanovnika salezijanske družbe. Vsa oprava in olepšava kaže, da tu ne počiva kak navaden človek, tudi ne kak posvetnjak, temuč tu mora počivati le kak svetnik. To spričujejo dragoceni spominki razobešeni po stenah in krasni napisi.

Turinsko občinstvo rado zahaja na ta prostor, da nekoliko pomoli. Mladi kleriki se sleherni dan na tem prostoru priporočajo svojemu očetu, proseč ga stanovitnosti. Tu se ogrevajo misijonarji in zajemajo pogum in srčnost, kadar imajo zapustiti domačo zemljo. Nad grobom je krasen oltar žalostne Matere božje, kamor prav radi zahajajo duhovniki, da ondi opravijo presv. daritev.

Še drug kraj v zavodu je vreden, da si ga ogledaš. To je nova cerkev sv. Frančiška saleškega. Ne bom se motil, ako trdim, da je ta cerkev biser turinskih cerkvâ. Vse kar vidimo v njej je nekaj tako lepega, tako nežnega, da se mora vsakdo čuditi človeški umetnosti. Pod cerkvijo je gledišče.

To je kratek opis zavoda, v katerem se vsako leto vzgojuje nad 200 salezijanskih klerikov. Veliko koristi doprinaša ta zavod sal. družbi. Zavod ima višjo gimnazijo in učiteljsko pripravnico s pravico javnosti. Tu salezijanski kleriki pod vodstvom sal. predstojnikov in profesorjev lahko dovršijo študije, naredijo gimnazijsko in učiteljsko maturo, da potem poučujejo v šolah ali nadaljujejo višje učenje.

Salezijanski listi na Laškem.

„Udje salezijanske družbe naj razširjajo med ljudstvom dobre knjige ter naj z besedo in s spisi skušajo pobijati brezverstvo in krivoverо, ki se čedalje bolj širi med priprostim ljudstvom!“ Te besede je zapisal don Bosko med pravila svoje družbe. Da bi se don Boskovi sinovi lažje ravnali po pravilih svojega ustanovnika, so odprli velike tiskarne, v katerih tiskajo koristne knjige ter jih pošiljajo med svet. Preobširno bi bilo govoriti o vseh knjigah in listih, ki redno vsak teden ali vsak mesec izhajajo iz salezijanske družbe, zato bomo našteli za sedaj le nekatere spise, ki izhajajo na Laškem.

kjer se je rodila salezijanska družba. Iz kratkega poročila o vsakem listu posebej bodo blagi sotrudniki lahko uvideli, da salezijanska družba za vsak stan posebej izdaja primeren list.

1. *Salezijanska poročila — Bollettino salesiano.* — Ta mesečnik izhaja v osmih različnih jezikih v več kot 300 tisoč iztisih. Podaja poročila o salezijanski družbi, o salezijanskih delih, o novih salezijanskih napravah, o salezijanskih misijonih in o češčenju Marije, pomočnice kristjanov. V Laškem jeziku izhaja že 29. leto. Sotrudniki in sotrudnice ga dobivajo brezplačno.

2. *Letture cattoliche.* — Kako so te male knjižice priljubljene krščanskemu ljudstvu, nam kažejo obila odlikovanja, katera so prejele od cerkvenih in svetnih dostojanstvenikov. Priprosti jezik, nizka cena, lepe povesti, življenjepisi svetnikov, koristne razprave o krščanski in o drugih verah, razprave o cerkvenih obredih, o spiritizmu, hipnotizmu, socializmu, prostozidarstvu itd., vse to je storilo te knjižice tako priljubljene ljudstvu, da so dandanes razširjene po celem polotoku. Izhajajo vsak mesec v salezijanskem zavodu v S. Benignu in so dosegle 53. leto življenja. Cena lir (kron) 2·25 na leto.

3. *Letture drammatiche.* — Velik pripomoček pri vzgajanju mladine je gledišče. Da pa gledišče služi kot vzgojilni pripomoček, je treba, da so igre poučljive. Don Bosko je opazil, da takih iger manjka med svetom, zato je začel izdajati „Letture drammatiche", — male knjižice, ki vsak mesec prinesó med svet dve novi poučljivi igri. Te igre služijo zlasti za ženska in moška krščanska društva in za zavode. Tiska in izdaja salezijanski zavod v Rimu. Cena L. 2·50 na leto.

4. *Letture amene.* — Pod tem naslovom izdaja salezijanski zavod sv. Janeza v Turinu lepe knjige za odraščeno mladino in omikano ljudstvo. Vsaka dva meseca izide obširna zanimiva povest v lepem slogu in lepi obliki.

5. *Su-la Scena.* — Ta mesečnik izhaja šele drugo leto, vendar si je že pridobil lepo število naročnikov. Razpravlja o različnih dramatičnih delih, o različnih svetnih nošah, o kretanju in govorjenju na gledališkem odru itd. Ta list je zlasti koristen voditeljem gledaliških igralcev. Cena L. 2·50 na leto.

6. *Gymnasium.* — Profesorjem srednjih šol je ta list v veliko korist in pomoč. Namen tega lista je pomagati profesorjem z izdajanjem vsakovrstnih razprav v latinskem, laškem, francoskem in grškem jeziku, o postopnem poučevanju jezikov in drugih predmetov. Nadalje podaja aritmetične in geometrične vaje in probleme, zgodovinska in zemljepisna vprašanja z odgovori. Govori o novih svetovnih iznajdbah, o novih šolskih knjigah, ter rešuje in odgovarja na šolska vprašanja naročnikov. Izhaja trikrat na mesec v salezijanskem zavodu v Rimu. Cena L. 5·50 na leto.

7. *Don Bosco* — je namenjen zlasti vzgojiteljem mladine. Razpravlja o pedagogičnih vprašanjih, o fizični, moralni in verski vzgoji, o različnih metodah vzgajanja, o delovanju slavnih vzgojiteljev in o njih življenju. Ta list, ki je dosegel pohvalo najbolj slavnih mož sedanjega časa in blagoslov papeža Leona XIII. in njegova naslednika Pija X. je velik pripomoček vzgojiteljem in učiteljem, zato se ni čuditi, da je tako močno razširjen po laškem kraljestvu. Izdaja ga salezijanski zavod v Milanu. Izhaja vsak mesec v veliki obliki. Cena L. 2·80 na leto.

8. *L' arte nelle scuole professionali.* — Ta list je odmenjen umetnikom, rokodelskim mojstrom in učencem. Razpravlja o vsakovrstnih obrtih ter podaja opise in ilustracije o starodavni in moderni umetnosti. Razpravlja o najnovejših strojih, o njih sestavih in novih iznajdbah. Doprinaša tudi zanimivo in natačno razpravo o fizikalnih, električnih in mehaničnih strojih, o posameznih delih strojev, o njih služenju in delovanju. Na zadnjih štirih

straneh podaja obširno kritiko o doposlanih izdelkih. List izdaja in tiska salezijanska višja obrtna šola v S. Benignu. Izhaja vsak mesec v veliki obširni obliki. Cena L. 6 — na leto.

9. *Rivista di agricoltura* (leto XI.). — Jako koristen list za poljedelce in poljedelske šole. Ta list razširja jako zanimive teorije o poljedelstvu, katere je v zadnjih časih izumil Stanislav Solari. Podlaga Solarijevega sistema o poljedelstvu so rastline stročnice, ki imajo to lastnost, da pohlepno vsrkavajo zračni dušik ter ga vodijo v zemljo v toliki množini, da služi tudi drugim rastlinam, ki nimajo te dragocene lastnosti, marveč morajo dobivati ves potrebni dušik že v zemlji v primernih spojinah. Ker je množina v zemljo napeljanega dušika odvisna od razvoja stročnic, Solari uči, kako moramo ž njimi ravnati, da dosežejo največji razvoj. S tem sistemom umetnemu poljedelcu ne bo treba nič več kupovati dragih dušičnatih gnojil, ampak bo dobival dušik brezplačno iz zraka s pomočjo stročnic. Lepa iznajdba, ako pomislimo, da en sam cent umetnih dušičnatih gnojil stane 22—24 kron. Razpravlja tudi o živinoreji in o drugih domačih pridelkih. Ta prekoristni list izdaja salezijanska poljedelska šola v Parmi. Izhaja vsak mesec na 34 straneh in stane na leto L. 6·—.

10. *Il secolo del s. Cuore.* — Ta mesečnik že na prvi pogled naredi na vsakogar dober vtis, zato se ni čuditi, če si je tekom petih let pridobil 20 tisoč naročnikov. Velik prijatelj in pospeševatelj tega lista je kardinal D. Svampa, ki z veliko gorečnostjo sodeluje in ga razširja. Namen tega lista je razširiti češčenje presvetega Jezusovega Srca. Doprinaša krasne ilustracije, lepe pesmi in zanimive razprave o Jezusovem Srcu. Vsakikrat razpravlja na dolgo in široko kako teologično-moralno vprašanje, radi česar je ta list tudi duhovnikom jako koristen. Izhaja vsak mesec na 40—50 straneh v salezijanskem zavodu v Bologni. Cena L. 4 na leto.

11. *Eco di don Bosco.* — Pod tem naslovom izhaja v salezijanskem zavodu v Jesi leposloven list (mesečnik) za mladino. Naročnina L. 2 na leto.

12. *La Sacra Famiglia* (leto III.). — Ta list je odmenjen zlasti krščanskim družinam. Izhaja vsak mesec v sal. zavodu v Florenciji. Naročnina L. 2 na leto.

13. *L' Amico della Gioventù* (leto II.). — Pod tem naslovom izdaja salezijanski zavod v Kataniji vzgojevalni list za mladino. Izhaja dvakrat na mesec. Naročnina L. 2 na leto.

14. *Archivio musicale.* — Don Bosko je bil velik ljubljenec godbe in petja. On je vedel, da to vabi dečke in blaži duhove, zato je v svojih zavodih pridno gojil petje in godbo. Isto storijo njegovi sinovi. Da bi to delo razširili tudi med svetom, zlasti med krščanskimi društvi, so salezijanci v Turinu začeli izdajati poseben list, ki vsak mesec prinese tem društvom nove koračnice, valčke, plesne venčke itd. Cena L. 24 na leto.

Še več drugih listov bi lahko našteli in tako cenjenim sotrudnikom in sotrudnicam še bolj jasno dokazali, kako salezijanci s svojimi spisi delujejo za povišanje vede in za blagor naroda. Za enkrat naj zadostuje toliko! Kadar prilično dobimo še druge salezijanske liste v roke, bomo tudi v onih podali spoštovanim bravcem kratko poročilo.

Nekaj iz don Boskovega življenja.

Dné 31. avgusta l. 1844. se je soproga portugalskega poslanca pripravljala iz Turinu v Chieri. Bila je goreča katoličanka. V strahu, da bi se ji med potjo ne pripetila kaka nesreča, se je hotela poprej spovedati.

Zjutraj zgodaj stopi v cerkev sv. Frančiška asiškega. Don Bosko je klečal ob spovednici in pobožno molil. Gospa ga je opazovala, a poznala ga ni. Tudi don Bosko ni poznal visoke gospe.

Ker ni bilo navadnega spovednika doma, se je dobra gospa približala mlademu Bosku in ga prosila, da bi jo spovedal. Don Bosko je rad uslišal prošnjo. Za pokoro ji je naložil malo miloščino.

„Oče, tega ne morem storiti“, odgovori gospa.

„Kako? Vi ne morete storiti? Zakaj vam je Bog dal toliko bogastva?“

Gospa ni mogla umeti, odkod mladi duhovnik pozna njeno stanje. „Saj vendar nisem nikomur povedala“, tako je premišljevala in zopet ponovila, da take pokore ne more sprejeti.

„Če ne marate tega storiti“, ji nato reče Don Bosko, „tedaj zdihnite trikrat k angelu varihu in ga prosite, naj vas obvaruje prevelikega strahu med današnjo vožnjo.“

Gospa se ni mogla načuditi mlademu spovedniku. Nikakor ni mogla umeti, kako spovednik more vedeti o njeni vožnji. Prišedši domov, se je skupno z družino izročila angelu varihu.

Napotila se je s hčerko in služkinjo od doma. Komaj je bila oddaljena dva kilometra od Turina, se splašita konja. Zaman se je trudil voznik, da bi ju umiril in ustavil. Kočija se je prevrnila, voznik je padel na zemljo, konja sta pa dirjala divje dalje. Obupno je vpila gospa in klicala na pomoč angela varuha. Neviden angel je prišel in ustavil konja; gospa, hčerka in služkinja so pa izšle zdrave iz kočije.*)

Gospa se je takoj spomnila spovednikovih besedi. Takoj se je vrnila v Turin ter poizvedovala po duhovniku. Ko je zvedela, da je bil oni duhovnik don Bosko, se mu je šla osebno zahvalit. Od tega dne je postala občudovalka don Boskovih del in pridna sotrudnica.

*) Podrobnosti o tem dogodku najdemo v pismu shranjenem pri gospej Fereri Martano v Chieri.

Nekaj črtic o salezijanskih misijonih.

Salezijanski misijonarji v Quitu.

(Dalje.)

IV.

Ločimo se za trenutek od ubogih jetnikov in poglejmo v druge salezijanske zavode v Ekvadorju. V enem teh zavodov opazimo ljubjenega duhovnika Pancheri-ja, ki je že tri leta neumorno deloval v nehvaležni ljudovladi.

Predno se je Pancheri podal v ptuje misijone, je bil skozi več let učitelj ljudskih šol v Tridentu. Pozneje je z veliko požrtvovalnostjo izvrševal službo profesorja v Faenci. V nevarni bolezni je obljubil Mariji, da bo zapustil domovino in se podal med ptuje narode oznanjevat besedo božjo, ako mu ona izprosi zdravje. Preblaženi Devici je dopadla junaška obljuba; Pancheri je ozdravel in prosil predstojnike, da bi ga poslali v misijone.

Predstojniki so uslišali njegovo prošnjo in mu odkazali misijon v Gualaquizi v Ekvadorju. Četudi ga je bolelo srce, ko so je poslavljal od svojih dragih, vendar tega ni kazal: junaško je prenašal bolest, svedok si, da ga Bog sam kliče v ptujino.

Komaj je Pancheri prišel v Ekvador, že ga je ljudstvo občudovalo in ljubilo. Da bi bolj povzdignil vedo med ekvadorci, je postavil blizu zavoda veliko zvezdarno, ki je v kratkem pokazala najlepše uspehe. Veliko veselja je našel v novi napravi, a to veselje mu je prerano zagrenila nepričakovana nesreča.

„Dne 23. avgusta okoli poldveh po noči“, tako piše Pancheri sam, „zaslišim blizu zavoda nenavaden nemir. Prestrašen vstanem in hitim na ulico. Komaj odprem vrata, me obkoli osem oboroženih vojakov, hoteč vstopiti.

— Le vstopite prijatelji! Kaj lepega prinašate?

— Želimo pregledati zavod. Slišali smo, da tu hranite orožje.

— Če je tako, tedaj kar vstopite. Pripravljen sem pokazati vsak kotiček in sem prav zadovoljen, ker vem, da pri nas ne boste ničesar našli.

Vojaki niso verjeli mojim besedam. Obiskali so vsak kotiček in se slednjič prepričali da sem govoril resnico. Skoraj nezadovoljni, da niso ničesar našli, so mrmraje odšli, jaz sem se pa vrnil zopet k počitku.

Počitka sem iskal, a našel ga nisem; skušal sam spati, a zatisniti oči nisem mogel. „Ali ne bo ta obisk v pozni noči naznanitelj nesreče? Kdo ve, kaj delajo bratje v Quitu? Morda se jim je pripetila kaka nesreča?“ tako sem premišljeval in si razburjal srce. Težko sem pričakoval trenutka, da zapustim trnjevo postelj in pohitim v Quito k svojim bratom. Glava je bila težka; grozno me je bolela in mi daljšala ure. Večkrat sem vstal ter poslušal, če je vse mirno, potem sem se zopet vlegel in skušal spati. Noč je bila dolga kot večnost.

Ko je ura odbila štiri, sem vstal in se takoj napotil v Quito. Ko se približam zavodu, opazim pred vratmi vojaško stražo. Z mislijo, da je obisk vojščakov podoben našemu obisku, sem mirno stopil v zavod.

— O gospod, gospod, ali že veste? . . . tako so vpili gojenci in od vseh strani hiteli k meni.

— Kaj pa? vprašam radovedno.

— Odpeljali so nam predstojnike.

— Kam?

— V prognanstvo. Pri teh besedah se je začelo med dečki ganljivo ihtenje.

Jaz od razburjenja nisem mogel izustiti besede. Molčé sem se povrnil po stopnjicah in skušal oditi. Straža, ki mi je poprej dovolila vstopiti, mi je hotela zabraniti izhod. S silo sem se iztrgal iz njih rok in tekel v mestno palačo.

— Kje so očetje salezijanci, sem vprašal prvo stražo.

— Pred kratkim so odšli.

— Odšli? Kam?

V skrajni žalosti sem izustil nekaj besed zoper vlado. Poveljnik me je slišal in mi osorno zavrnil: „In vi ne veste, da vas bom zaprl v ječo?“

— V ječo mene? Le zaprite me! Vi ste ugrabili moje brate. Ne razumem, kako morete biti tako kruti . . .

Pri teh besedah me nekdo prime za roko in potegne v malo ječo. Ječa je bila tako majhna, da se nisem mogel niti premikati.

Zaprt v ozki zaduhli omari sem kmalu spoznal žalostno stanje ubogih salezijancev. Začel sem se kesati osornih besedi, katere sem izustil pred stražo. „Nisem ravnal prav; don Bosko gotovo ni zadovoljen z menoj. Kako naj se oprostim sedaj te ozke ječe? Kdo bo skrbel za gojence v zavodu?“ Te misli so me vznemirjale in strašile. Žalosten do solz sem povzdignil oči in prosil Marijo, naj mi ona pomaga.

Marija me je res kmalu rešila. Okoli devete ure me pokliče poveljnik in mi obljubi prostost, ako se udam njegovim besedam.

— Kaj to pomeni? radovedno vprašam.

— Če me boste poslušali; odgovori poveljnik.

— Zakaj pa ne?

Na te besede je poveljnik začel grozno obrekovati ljubljene brate. Le s spominom na božjega Zveličarja, ki je mirno stal pred sodnikom, sem se mogel zadrževati, da ga nisem ostro zavrnil.

Poveljnik je bil zadovoljen z mojim obnašanjem. Prijazno me je odslovil, rekoč, da me takoj po kosilu pričakuje v mestni palači.

Ne morem povedati, kako so me pretresle te besede. Prepaden sem stopil v salezijanski zavod in se priporočil dobrim sirotam, naj grejo v cerkev in naj ondi molijo zame.

Od žalosti nisem mogel kositi. Ko sem se pa po kosilu vrnil v palačo, sem občutil molitev ubogih sirot; mirno in srčno sem stopil pred poveljnika. Ta me je premeril od nog do glave. Kakor da bi se nekaj bal, mi naposled reče: „Vi ste prosti.“

Do tu nam pripoveduje naš Pancheri. Lahko si mislite, kako je moral biti vesel, ko se je čutil zopet prostega. Takoj se je zatekel h konzulu in ga prosil pomoči. — —

Enaka nezgoda kakor salezijance v Quitu, je zadela salezijance v Sangolquí. Sangolquí je mala vas oddaljena štiri ure od Quita. V tej vasi so salezijanci s pomočjo ekvadorskih sotrudnikov in sotrudnic zgradili novi-

cijat za ekvadorske mladeniče. Lepo število mladeničev je pribežalo v varno zavetje. Toda tudi ta plodonosen vrt so zakrili črni oblaki in prinesli pogubno nevihto.

Kmalu čez polnoč so začeli vojaki z vso silo zbijati po vratih. Ne da bi predstojniki slutili kaj slabega, so hiteli odpirat vrata. Da bi jih nikdar ne bili odprli! Kakor srditi volkovi so vojaki pridrli v zavod.

— Prijatelji, kaj želite? vpraša predstojnik.

— Da pridete takoj z nami; odgovoré vojščaki.

— Ob tej uri? Ali bi ne mogli počakati do jutri? Ali ne vidite, da je to zavod, da ne moremo tebi nič meni nič zapustiti gojencev?

— Za gojence bodo skrbeli drugi.

— Mi vas ne poznamo. Dokler ne pokažete pismenega povelja, mi ne gremo z vami.

— Šli boste radi ali neradi. Četrt ure imate časa . . .

— Vi nas torej hočete odpeljati s silo? Ako je tako, bomo šli.

Eden predstojnikov je hitro tekel v spalnico in zbudil gojence. „Hitro, vstanite, v kapelo", te besede, ta hitrica, nenavadna ura, vse to je v srcih gojencev vzbudilo strah. Kakor blisk hitro so poskočili in tekli v kapelo.

Predstojniki so prosili vojščake, da bi jim dovolili vsaj toliko časa, da bi opravili presv. daritev. Niti tega niso dosegli.

Duhovnik Rossa še enkrat s solznimi očmi pozdravi ljube gojence in jim zadnjič razdeli nebeški Kruh. S povešenimi glavami so žalostni gojenci klečali poleg predstojnikov. Bolestni vzdihi so tuintam pretrgali sveto tišino.

Približal se je čas odhoda. Vojaki niso mogli več čakati; pridrli so v kapelo in glasno vpili: „Hitro, naprej!" Pri tem je pa glasni jok predstojnikov in gojencev odmeval po božjem hramu.

Dobri predstojniki so se morali udati in oditi. Dva vojaka sta se postavila zraven vhoda in branila gojencem izhod. Med zdihovanjem, jokanjem in vpitjem gojencev so vojaki odpeljali predstojnike. Večkrat so se dobri očetje ozrli nazaj proti zavodu in nehoté se jim je iz srca izvil pozdrav: „Z Bogom, poslopje mirú, učenosti in pobožnosti." S tesnimi čutili v srcu so ob luninem svitu in v nočni tišini korakali po širnih travnikih, ne vedoč, kakšna bo njih bodočnost. (Dalje.)

Ekvador.

V smrtni nevarnosti.

(Pismo sal. misijonarja F. Mattane.)

Cuenza, *24. okt. 1904.*

Velečastiti in mnogoljubljeni gospod don Rua!

Kako dobra je Marija! Dolžnosti bi ne storil, ako bi ne objavil velike milosti, katero mi je v minulem mesecu podelila dobra mati Marija Pomočnica. O da, Marija Devica je najboljša pomočnica don Boskovih sinov. Jaz jo ljubim in kjerkoli hodim, oznanjam njeno slavo in ljubezen. Njeno varstvo je neminljivo.

Zapustil sem glavno mesto ekvadorsko, kamor sem šel, da bi se posvetoval s svetno oblastjo gledé sal. misijonov na vzhodu. Spremljal me je mladi j i v a r Anton.

Iz Palmire, zadnje župnije v Riobambi, sem se napotil proti Tigzánu. Nisem še storil pol ure hodá, ko se nevedé znajdem pred vlakom, ki je z

veliko hitrostjo prihajal iz Gualaquize. Ker ni druge poti, sem moral po železnični cesti jahati mulo. Nepričakovan pisk vlaka je prestrašil mulo in jo spodil v divji tek. Rad bi bil skočil na zemljo, toda iz jedne strani sem se bal vlaka, iz druge strani pa reke Palmire, ki je prav v onem času radi pogostega deževja močno narastla. Prestrašena mula je res neukrotljiva žival. Že sem se bal, da skoči v deročo reko, ali pa se vrže pod vlak, kar se pretrga levi stremen, ki še bolj prestraši žival in jo zapodi še v večji tek. Jaz sem z vso močjo vlekel za brzdo in skušal mulo ustaviti, toda tudi ta se je pretrgala in padla muli na sprednji nogi. Mula je čutila padec nekaterih predmetov, katere sem vzel s seboj, in je še bolj zdivjala.

Kaj mi je storiti? Ako skočim na tla, najdem ondi gotovo smrt; ako pa ostanem na muli, tedaj pridem pod vlak, ki je bil le še nekaj metrov oddaljen, ali pa padem v reko.

Zgubil sem vsako upanje do življenja, vendar ostal sem miren. Kdor se izroči božjemu varstvu, se mu ni ničesar bati. Z zaupanjem sem vzdignil oči proti nebu in bolj s srcem kakor z ustmi sem klical: »Marija, mati moja, tebi se izročim. Tvoj sem in tvoj hočem ostati; če mi je odločena večnost, odpri mi nebesa!«

Medtem ko sem se tako priporočal Mariji Pomočnici, je mula skakala črez visoko grmovje in skalovje. Slednjič me je vrgla na tla tako nesrečno, da sem z eno nogo ostal zapleten v stremenu, ki me je vlekel z vso silo dalje. In tu me je čakal čudež. Ko me je nekoliko časa vlekla mula dalje tako, da mi je raztrgala obleko, in da je kri curljala iz obraza in iz rok, se je odtrgal stremen. Jaz sem obležal v nezavesti na zemlji. Strojevodja in popotniki so me gledali iz vlaka in vsi so mislili, da sem mrtev . . . Toda črez nekoliko minut sem se zavedel; vstal sem in s pomočjo Antona, ki od strahu ni mogel izustiti besede, in dveh drugih gospodov iz Palmire sem poiskal izgubljene predmete in mulo, ki je še nekoliko časa dirjala dalje, in se potem ustavila.

Ko sem nekoliko uredil stvari in se iz srca zahvalil Mariji Pomočnici, sem se napotil proti Tingzánu, kamor sem prišel šele v pozni noči. Tu me je ljubeznivo sprejel župnik dr. Jul. Ineger, goreč salezijanski sotrudnik, pri katerem sem mirno prenočil. Drugo jutro po sv. maši sem nadaljeval pot proti Cuenzi.

Sedaj sem v Cuenzi. Od tu se bom podal med ljubljene Sigsige in od tam v Mandez in Gualaquizo, težavno a vedno ljubljeno polje salezijanskih misijonarjev.

Poljubim roko in se priporočim v molitev

udani sin v J. in M. ***Fr. Mattana,*** *sal. misijonar.*

Zgodovinske črtice o češčenju Marije, pomočnice kristjanov.

V. Posebnosti Marijinega svetišča v Turinu.

Don Bosko je na platnicah svoje krasne knjižice: „Čudeži Marije Pomočnice“, zapisal besede: „Aedificavit sibi domum — sama si je zgradila hišo.“ Posebnost tega svetišča obstoji torej v tem, da si je svetišče preskrbela Marija sama.

„Dozidali smo veličastno svetišče“, pripoveduje don Bosko, „svetišče, ki je stalo obilo, a vse je bilo pravočasno plačano. Od pobožnih oseb, ki so sodelovale pri zidanju, smo dobili komaj za polovico stroškov, ves ostali denar nam je bil poslan v zahvalo za prejete milosti. Brez strahu smem reči, da vsak vogel, vsaka opeka tega svetega poslopja spominja na kako milost, katero so verniki prejeli od Marije Pomočnice.

Še bolj se pa moramo čuditi, ako pomislimo, da takrat še ni bilo v glavnem altarju čudežne slike Marije Pomočnice, ki zdaj vsako leto privabi k sebi v Turin toliko romarjev iz vseh krajev laškega kraljestva.“

Da bodo dragi čitatelji še bolj spoznali, da si je Marija res sama sezidala svetišče, hočemo podati kak čudovit dogodek izza časa zidanja.

Bilo je 16. novembra l. 1866. Don Bosko je ta dan moral plačati delavcem štiri tisoč kron. Hišni prefekt don M. Rua je šel z nekaterimi tovariši zgodaj v jutru v mesto, da bi nabral nekoliko denarja. Hodil je po mestnih ulicah in na marsikatera vrata je moral potrkati. Šele ob enajsti uri se je ves utrujen vrnil domov ter izročil don Bosku tisoč kron, katere je z velikim trudom nabral v mestu. Bili so žalostni trenutki; eden je pogledoval drugega, in od žalosti skoro ni mogel nikdo govoriti. Le don Bosko je ohranil pogum in spodbujal druge, naj zaupajo v božjo pomoč.

Ko don Bosko pokosi, se podá sam v mesto. Prehodil je že več ulic ter slednjič prišel do postaje „Porta Nuova“. Tu mu pride naproti nepoznan mož. Iz vznemirjenosti se je bralo, da nekaj išče. Videč don Boska, stopi k njemu in ga vpraša: „Oprostite, ste morda vi vodja iz oratorija?“

— „Da, jaz sem“, odgovori don Bosko; „vam li morem s čim postreči?“

— „O Previdnost“, je ptujec veselo vzkliknil; „prav Bog je tako naklonil, da sem vas tako hitro našel. Jako bi mi ustregli, če bi se potrudili iti z menoj k mojemu gospodu. Bolan potrebuje tolažbe.“

— „Z veseljem. Kar pojdiva v božjem imenu!“

Med potjo je služabnik pripovedoval o bolnem gospodarju, o njegovi bolezni in njegovi darežljivosti. „Prav lahko vam bo pomagal pri zidanju nove cerkve“, je naposled dostavil.

„Jaz bi mu bil jako hvaležen“, je odgovoril don Bosko in hitro korakal dalje. Kmalu sta prišla pred lepo palačo, v kateri je ležal bolnik. Ko ta zagleda don Boska, ga veselo pozdravi in mu začne razlagati svoje težave.

„Ste že dolgo bolni?“ ga takoj vpraša don Bosko.

„Že tri leta, tri dolga leta. Vsi zdravniki so že obupali nad mojim zdravjem. Kako rad bi vam kaj dal, če bi mi vi mogli vsaj nekoliko olajšati grozne muke.“

— „Ravno prav; prav sedaj potrebujem vaše pomoči. Danes zvečer moram plačati tri tisoč kron, katerih pa še nimam.“

— „Ako moje mučno stanje le nekoliko olajšate, jaz vam obljubim, da dobite proti koncu leta svoto, katero potrebujete.“

— „Če je pa potrebujem že danes.“

— „Že danes? Zdaj nimam ravno toliko denarja tukaj. Tudi nimam nikogar, da bi ga poslal v hranilnico.“

— „In zakaj ne marate iti sami?“

— „Vi se norčujete, gospod. Kako bom šel, ako že tri leta nisem stopil iz postelje? Nemogoče, gospod.“

— „Vsemogočnemu Bogu ni nič nemogoče. Poskusimo!“ Don Bosko skliče vse služabnike v sobo ter ž njimi moli na čast presv. Srcu Jezusovemu in Mariji Pomočnici. Po molitvi don Bosko vstane in zapove služabnikom, naj prinesó bolniku obleko.

Vsi so radovedno pričakovali, kaj se bo zgodilo. Ko strežniki prinesó obleko, don Bosko ukaže bolniku, naj vstane.

Med tem stopi v sobo zdravnik. Ko ta zvé, kaj don Bosko namerava storiti, ves iz sebe začne vpiti, da se to ne more in ne sme zgoditi, da je nevarno in nespametno. Vse je storil zdravnik, da bi odsvetoval bolniku. Ta pa ni poslušal zdravnikovih besedi; storil je, kar je velel don Bosko. Brez vsake pomoči je stopil bolnik iz postelje in se začel sprehajati po sobi. Navzoči so se čudili čudovitemu ozdravljenju, ozdravljenec je pa vesel hitel v hranilnico in prinesel don Bosku tritisoč kron. Tako je don Bosko zopet lahko plačal delavce, ki so ga pričakovali v oratoriju.

Naj navedem še en dogodek. — Nekoč je don Bosko obiskal barona Cotta, ki je ležal na smrtni postelji. Ko je bolnik, nad katerim so že obupali zdravniki, zagledal don Boska, je s slabotnim glasom rekel: „Don Bosko, še malo trenutkov, in treba bo iti v večnost.“ — „Še ne tako hitro, gospod baron“, odgovori don Bosko. „Marija vas še potrebuje na tem svetu. Vi morate živeti in mi pomagati zidati Marijino svetišče.“

— „Prav rad bi vam pomagal, toda upanja nimam, da bi še kedaj ozdravel.“

— „Če bi Marija izprosila zdravje, kaj bi storili?“

Baron se je nasmehnil in z veselim obrazom rekel: „Ako ozdravim, bom skozi šest mesecev vsak mesec dajal za vašo cerkev po dva tisoč kron.“

— „Velja! Jaz grem v oratorij in tam bom molil z dečki za vaše zdravje. Marija vam bo gotovo izprosila to milost.“

Komaj so pretekli trije dnevi, naznani tajnik don Bosku, da nek gospod želi ž njim govoriti. „Naj blagovoli vstopiti“, je odgovoril don Bosko.

Bil je baron Cotta, ki je v veliko začudenje svojih domačih nenadoma ozdravel ter prinesel don Bosku prvih dva tisoč kron. *J. Perovšek.*

(Dalje.)